

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у октобру 2016. године, у односу на септембар 2016. године, у просјеку су више за 0,1%, у односу на октобар 2015. године, више су за 3,3% и у односу на децембар 2015. године, више су за 3,6%.

Посматрано по намјени потрошње, у октобру 2016. године, у односу на септембар 2016. године, цијене енергије, у просјеку су више за 0,7%, цијене интермедијарних производа, у просјеку ниже су за 0,7%, цијене трајних производа за широку потрошњу као и цијене нетрајних производа за широку потрошњу, ниже су за 0,1%, док су цијене капиталних производа, у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM) у октобру 2016. у односу на септембар 2016. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена, у просјеку су више за 4,7%, цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија, у просјеку су ниже за 0,4% док су цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку су остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у октобру 2016. године у односу на септембар 2016. године, остварен је раст цијена у: вађењу угља и лигнита (мрког угља) 13,4%; производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 1,3%; производњи базних метала 1,2%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,4% и вађењу осталих руда и камена 0,3%.

Пад цијена у октобру у 2016. године у односу на септембар 2016. године остварен је у областима: производња хемикалија и хемијских производа 3,8%; производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,4%; производња прехранбених производа 0,9%; производња одјеће 0,8%; производња коже и производа од коже 0,5%; производња текстила 0,4%; вађење руда метала, производња папира и производа од папира 0,3% и производња електричне опреме 0,1%.

У преосталих четрнаест области индустријске производње цијене су у октобру 2016. године у односу на септембар 2016. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in October 2016, compared to September 2016, were on the average 0.1% higher, compared to October 2015 they were 3.3% higher, and compared to December 2015 they were 3.6% higher.

By purpose of consumption, in October 2016, compared to September 2016, prices of energy were on the average 0.7% higher, prices of intermediate goods were on the average 0.7% lower, prices of consumer durables and prices of consumer non-durables were 0.1% lower, while prices of capital goods were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in October 2016 compared to September 2016, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 4.7% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 0.4% lower, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production, in October 2016, compared to September 2016, prices increased in the following divisions: Mining of coal and lignite (black coal) 13.4%; Manufacture of coke and refined petroleum products 1.3%; Manufacture of basic metals 1.2%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.4% and Other mining and quarrying 0.3%.

Decrease in prices in October 2016, compared to September 2016, was recorded in the following divisions: Manufacture of chemicals and chemical products 3.8%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.4%; Manufacture of food products 0.9%; Manufacture of wearing apparel 0.8%; Manufacture of leather and related products 0.5%; Manufacture of textiles 0.4%; Mining of metal ores, Manufacture of paper and paper products 0.3% and Manufacture of electrical equipment 0.1%.

In the remaining fourteen divisions of industrial production, prices in October 2016, compared to September 2016, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ОКТОБАР 2016.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2016

Назив (по PRODCOM-у)	X 2016 IX 2016	X 2016 X 2015	X 2016 XII 2015	I-X 2016 I-X 2015	X 2016 Ø 2015	Ø 2015 Ø 2014	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,1	103,3	103,6	101,9	103,6	99,7	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,7	110,5	110,8	105,6	110,7	100,1	Energy
Интермедијарни производи	99,3	98,6	99,3	99,8	99,1	99,6	Intermediate goods
Капитални производи	100,0	100,1	100,2	99,8	100,1	99,2	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	99,9	100,0	99,5	99,7	99,8	98,1	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,9	97,9	97,9	98,9	98,0	99,4	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	104,7	109,2	110,2	100,9	110,4	101,2	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	113,4	132,5	137,4	105,9	136,3	103,2	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,7	96,8	96,0	97,8	97,7	100,7	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,3	101,3	101,2	100,2	100,1	99,3	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,6	98,5	98,9	99,4	98,7	99,3	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,1	96,8	97,2	98,4	96,8	98,4	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	97,5	97,5	99,1	98,2	101,1	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	101,9	101,9	100,0	101,1	105,0	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	99,6	100,8	100,6	100,5	100,7	99,9	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	99,2	99,0	99,0	98,3	98,1	95,4	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,5	101,6	98,3	101,1	100,7	101,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,4	101,1	101,3	101,1	101,1	101,7	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	99,7	99,4	99,5	100,0	99,7	100,3	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штапање и умножавање снимљених записа	100,0	100,1	100,1	100,6	100,6	98,5	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	101,3	94,9	96,7	95,5	95,2	98,6	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	96,2	95,5	99,8	97,1	95,4	100,4	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,0	102,0	102,0	101,9	102,1	100,4	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	99,6	99,2	98,9	98,9	98,6	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	100,0	99,9	100,2	100,3	97,8	23 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ОКТОБАР 2016. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, OCTOBER 2016 (continued)

	Назив (по PRODCOM-у)	X 2016 IX 2016	X 2016 X 2015	X 2016 XII 2015	I-X 2016 I-X 2015	X 2016 Ø 2015	Ø 2015 Ø 2014		Name (by PRODCOM)
24	Производња базних метала	101,2	103,2	103,2	102,3	103,5	102,4	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	98,6	97,3	100,3	101,4	100,7	102,6	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	100,0	100,0	99,5	99,6	93,4	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	99,9	98,4	98,5	99,5	98,8	102,9	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме д.н.	100,0	100,0	100,3	99,8	100,0	100,2	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	101,5	101,5	100,8	101,4	102,3	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,0	30	Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	100,0	100,0	99,5	99,7	99,9	98,1	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,0	100,2	100,2	101,7	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	100,2	100,2	99,7	100,1	99,6	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	109,8	109,9	105,9	109,8	100,0	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35	Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	109,8	109,9	105,9	109,8	100,0	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2016. години чини 391 производ. Сваког мјесеца прикупља се 1 482 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 357 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2013, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројекцијама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2016 consists of 391 products. Each month 1,482 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 357 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2013, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.

Саопштење припремила: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибинић, главни уредник – Излази мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Vladan Sibinović, Editor in chief – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged